

Szajol Községi Önkormányzat

Sportkonceptiója

2015-2019.

Készült: 2015. március

*„A sport a test útján nyitja meg a lelket”
(Dr. Szent-Györgyi Albert)*

Bevezetés

Magyarország Alaptörvényének XX. cikke a következőképpen rendelkezik:

„ (1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.

(2) Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint az egészséges környezet védelmének biztosításával segíti elő.”

Az Alaptörvény ugyan külön fejezetet nem szentel a sport és a mozgás kultúrájának, azonban az idézett rendelkezéseivel mégis alkotmányos alapjogként fogalmazza meg az ország területén a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez fűződő jogokat. Ezeket a jogokat Magyarország állampolgárai számára többek között a rendszeres testedzés lehetőségének megteremtésével biztosítja.

A testkultúra a XXI. században az egyetemes kultúra része, az egészségvédelem, a preventív tevékenység és a rekreáció fontos eszköze, amely teret és lehetőséget enged az emberi teljesítőképesség határainak kitérésére, a békés versengés feltételrendszerének megteremtésére.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv (a továbbiakban: Möt.v.) 8.§ (1) bekezdése kötelező önkormányzati feladatként határozza meg a sport támogatását. A helyi önkormányzat tehát saját eszközeivel, a céltudatos gondoskodás, a rendszeres sportolás lehetőségeinek biztosításával segíti az egészséges életmód kialakítását.

A testnevelés és a sport jelentős szerepet tölt be az ifjúság erkölcsi-fizikai nevelésében, a személyiség formálásában. Az elmúlt időszakban az önkormányzatok sportra fordítható erőforrásai sajnos jelentősen csökkentek. Különösen nagy problémát jelent ez községi szinten, hiszen a potenciális támogatói kör eszközei, pénzforrásai itt lényegesen korlátozottabbak.

Éles kontrasztot jelentenek településünkön is a versenysport és a tömegsport által elért közvetlen eredmények. A versenysportban elért sikerek mellett a lakosság többségének rossz az egészségi és az edzettségi állapota. E kontraszt

tekintetében egyenlőre az Európai Unió kötelékében eltöltött 10 év sem hozott látványos elmozdulást.

Szajol Község Önkormányzata a 2007-ben, a 115/2007. (XII. 20.) számú határozatával alkotta meg az előző évekre vonatkozó sportkoncepcióját, amely azonban részben az idő közbeni jogszabályváltozások, részben a megváltozott társadalmi-gazdasági viszonyok miatt, felülvizsgálatra szorul. Emiatt indokolt egy teljesen új koncepció kidolgozása, igazodva a változó kor követelményeihez és figyelembe véve a lakosság fizikai és egészségi állapotát.

I. Jogszabályi háttér

A sportkoncepció kidolgozása során figyelembe vett jogszabályok, dokumentumok:

1. Európai Sport Charta és a Sport Etikai Kódexe
2. Sport XXI. Nemzeti Sportstratégia 2007-2020.
3. Magyarország Alaptörvénye
4. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv
5. A sportról szóló 2004. évi I. tv.
6. A köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv.
7. 1996. évi LXV. Tv. Az egyes sportcélú ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről
8. 166/2004. (V. 21.) Kormányrendelet az állami sportinformációs rendszerről
9. 54/2004.(III. 31.) Kormányrendelet a sportrendezvények biztonságáról
10. 325/2008. (XII. 29.) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a testnevelés és sport területén történő végrehajtásáról.
11. 16/2004. (V. 18.) OM-GYISM együttes rendelet az iskolai sporttevékenységről

A sporttevékenységet közvetlenül érintő jogszabály a 2004. évi I. tv. (Sporttörvény), amely tételesen felsorolja a települési önkormányzatok sporttal kapcsolatos feladatait. Ezek alapján:

„55. § (1) A települési önkormányzat – figyelemmel a sport hosszú távú fejlesztési koncepciójára -:

- a) meghatározza a helyi sportfejlesztési koncepciót, és gondoskodik annak megvalósításáról

- b) az a) pontban foglalt célkitűzéseivel összhangban együttműködik a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel,
- c) fenntartja és működteti a tulajdonát képező sportlétesítményeket,
- d) megteremti az önkormányzati iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlásának feltételeit.”

II. Alapelvek

A koncepció prioritásainak meghatározásánál az egyik kiindulópont az Európa Tanács által kiadott Európai Sport Charta, amelynek alapelvei közül kiemelten kell figyelembe venni az alábbiakat:

A fiatalok számára biztosítani kell az alapvető sportolási képességek megszerzését

A társadalom széles rétegei számára hozzáférhetővé kell tenni a sportolási rekreációs lehetőségeket

Az átlagosnál tehetségesebb sportolók számára meg kell adni az egyéni sportteljesítmények javításának lehetőségét

A sport részterületei egymással kölcsönhatásban álló, összefüggő egészet alkotnak, így azok fejlesztése csak összhangban, az arányosság követelményeinek figyelembe vételével, a helyi lehetőségek maximális kihasználásával célravezető. Ugyanakkor a sport, mint összetett tevékenység szoros kapcsolatban áll egyéb, a társadalom számára kiemelten fontos területtel, mint pl. az egészségvédelem, vagy a megelőző és rekreációs tevékenység

A testnevelés és sport az önkormányzat által közszolgáltatásként működtetett humán közszolgáltatási rendszer része, amely a korlátozott anyagi lehetőségek miatt csak az elmúlt 1-2 évben volt képes valamelyest előbbre lépni periférikus szerepéből.

A rendszer alapja az óvodai, iskolai testnevelés és diáksport, amelyre a rendszer többi elemei, elsősorban a felnőtt sport kellene, hogy felépüljenek. Ennek hiányában, vagy nem szakszerű felépítése esetén a későbbiek során már nagyon nehéz korrigálni a társadalmi beidegződéseket, mert bár azt mondják sportolni elkezdni soha sem késő, ha gyermekkorban nincs meg a motiváció, akkor lényegesen több napi gonddal küszködő felnőttként már jóval nehezebb bármit is elkezdni.

Az önkormányzat a sport fejlesztése, támogatásának hatékony koordinációja érdekében figyelembe veszi az oktatási, az egészségügyi, a szociális, a környezetvédelmi, a településfejlesztési, a közművelődési és más szabadidős ágazatok helyzetét és ezen belül biztosítja a sport integráns helyét a társadalmi kultúra fejlődésében.

Az önkormányzat sporttal kapcsolatos tevékenysége, illetve intézményeinek sporttal összefüggő működése nem lehet elkötelezett egyetlen vallás, világnézet, vagy politikai irányzat mellett sem és maximálisan érvényesülnie kell a társadalmi szintű esélyegyenlőség követelményeinek.

A testnevelés és sporttevékenység gyakorlása során, összhangban a település 2013-ban elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programjában foglaltakkal, tilos bármilyen hátrányos megkülönböztetés, a koncepcióban rögzített jogok megilletnek minden személyt, nem, kor, vallási, politikai, nemzeti, vagy társadalmi származási, vagyoni, születési, vagy egyéb különbségtétel nélkül.

III. Fő célkitűzések

*„A sikernek sok apja van, a kudarc mindig árva.”
(Vető József)*

Az idézet eszmei mondanivalója örök, azaz mindennek legyen gazdája, a siker és a kudarc ugyanúgy közös, amely tovább viheti a közös gondolkodást és a közös cselekvést. Ennek megfelelően kell tervezni, célokat meghatározni, és tanulni akár a kudarcból is.

- 1./ Az önkormányzat által fenntartott vagy működtetett köznevelési intézményekben tovább kell bővíteni mindazokat a személyi és tárgyi feltételeket, amelyek biztosítják, a gyermekek egészséges testi fejlődését, és elősegítik a sport, a testnevelés, a mozgás igényének és értékeinek beépülését a személyiség általános értékrendjébe.
- 2./ A sporttevékenység során egyforma hangsúlyt kell fektetni a versenysport és az úgynevezett lakossági tömegsport folyamatos fejlesztésére, a feltételrendszer tárgyi és eszköz, valamint személyi háttérének megteremtésére.
- 3./ Az önkormányzati tulajdonú sport, vagy sportolási célra is alkalmas létesítményeinek hasznosításáról, fejlesztéséről gondoskodni kell.
- 4./ A kiemelkedő egyéni vagy csapat sportteljesítményeket az önkormányzat évente a megfelelő formában ismerje el.
- 5./ Továbbra is fokozott figyelmet kell fordítani a természeti adottságokból származó előnyök kihasználására a sporttevékenység vonatkozásában is, különös tekintettel a vizes sportokra. (Holt-Tisza)

6./ A kialakult hagyományokat követve, a települési, vagy nemzeti ünnepek integráns részévé kell tenni a sport és szabadidős tevékenységformákat is, melyek nagyban hozzájárulhatnak a település sajátos arculatának kialakításához.

7./ A sport önszervező erejét és a társadalmi háttérbázist kihasználva, meg kell teremteni a lehetőséget a helyi civil szervezetek számára, hogy a sportcélú rendezvények kapcsán mind a szervezés, mind a lebonyolítás során a jövőben is tevékenyen közreműködhessenek.

8./ A szabadidő és sportjellegű tevékenységeken keresztül kiemelt cél a rekreáció, a munkaképesség megtartása az aktív lakosság vonatkozásában is.

9./ A testvér-települési kapcsolatok ápolása tekintetében ki kell használni a sport összetartó erejét, kiterjeszteni ezekre a területekre is a már kialakult multikulturális kapcsolatrendszert.

10./ Biztosítani kell a községi sport és egyéb rendezvények kapcsán a folyamatos rendőri, polgárőri és egyéb szükséges hatósági jelenlétet.

11./ Kiemelt figyelmet kell fordítani a sportrendezvények kapcsán az egészségügyi biztosításra, a folyamatos orvosi jelenlétre.

IV. A sport társadalmi funkciói

Az önkormányzat célja, hogy a sport valamennyi hasznos társadalmi funkciója érvényesüljön, ezek közül is kiemelten:

- Az egészségmegőrzés, betegség-megelőzés
- Az ifjúság erkölcsi nevelése, a személyiségformálás
- A közösségi együttélés és a társadalmi mobilitás segítése
- A mozgáskultúra fejlesztése
- Szórakozás és szórakoztatás
- A hazai társadalmi és a nemzetközi kapcsolatok fejlesztése

V. A sport egyes területeinek helyzete, a fejlesztés lehetséges irányai, módszerei

1. Óvodai testnevelés

1.1.Helyzetelemzés

Az óvodai testnevelés során a kisgyermek először találkozik megtervezett, egységes intézményi rendszerben végzett testneveléssel. A gyermek 3-12 éves kora között gyűjti a legtöbb tapasztalatot, a legmaradandóbb élményeket mozgáskultúrájának kialakításához. Az óvodai mozgásfejlesztés nagyon fontos az életkori sajátosságoknak megfelelő motoros képességek kialakítása szempontjából.

Az óvoda feladata a gyermekek testi fejlődésének elősegítése. Ezen belül:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- a gyermek testi képességei fejlődésének elősegítése,
- az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet kialakítása

A Szajoli Tiszavirág Óvoda most már egy telephelyen működik, viszont sajnos még most sem rendelkezik külön tornaszobával. Pozitív viszont, hogy minden igényt kielégítő, modern szabadtéri játérendszer került telepítésre, amelynek segítségével a tavasztól ősziig tartó időszakban megoldhatók a szabadtéri foglalkozások. Jó idő esetén az óvodapedagógusok a mindennapos testnevelést továbbra is az udvaron végzik.

Az intézmény eszközellátottsága mind mennyiségi, mind minőségi jellemzők tekintetében tehát egyértelműen javuló tendenciát mutat.

Az óvoda a szervezett testnevelés foglalkozásokon túl biztosítja a kisgyermek számára a kötetlen mozgásos tevékenységek lehetőségét, és az ahhoz szükséges tárgyi-, valamint személyi feltételeket.

Továbbra is működik a nagycsoportos korosztályú gyermekek számára a Ficáncoló gyermektorna, amelyre heti 1 alkalommal a Sportcsarnokban kerül sor.

Az óvoda szervezésében – szülői anyagi támogatással – minden évben sor kerül a nagycsoportos gyermekek részére a „Vízhez szoktatás” elnevezésű programra, amelynek célja, ahogy arra a címe is utal, hogy egyetlen gyermek se féljen a víztől, készítse fel a későbbi úszásoktatásra, ugyanakkor tanulják meg, hogy milyen veszélyekkel járhat a víz, mint sajátos közeg nem megfelelő használata.

1.2. A fejlesztés irányai és feladatai

Az óvodának nagy szerepe van a következő nemzedék egészségre nevelésében, valamint a sportnak és a rendszeres testmozgásnak az emberek életmódjának szerves részévé válásában, ezért továbbra is kiemelt célként kell kezelni e terület megfelelő szakmai szinten alapuló támogatását. A cél, hogy az óvodáskor végére a gyermekekben a mozgáskedv, mozgásigény az életvitel részévé váljon.

Az óvoda eszközbeszerzése során támogatni szükséges a sportcélú, vagy a mozgáskultúra alakításában hatékony berendezéseket, eszközöket. Emellett fontos tényező a nevelésben részt vevő óvodapedagógusok képzésének fejlesztése a testneveléssel kapcsolatos továbbképzések területén is.

A költségvetési lehetőségek figyelembe vételével néhány éven belül ki kell alakítani egy tornaszobát a rendszeres testmozgás hatékonyabb biztosítása érdekében.

2. Iskolai testnevelés, diáksport és gyógy-testnevelés

„Az iskolai sport biztosítja test és szellem egyensúlyát, és megakadályozza az értelmetlen időpazarlást.”

(Wolfgang Behringer)

2.1. Helyzetelemzés

A közoktatásban való részvétel minden gyermek számára kötelező, amelynek időtartamát a köznevelési törvény szabályozza.

A közoktatásban történő részvétel időszaka a gyermekek legfontosabb biológiai, pszichikai, pszichoszociális, kognitív, valamint fizikai fejlődésének időszakára tevődik. Az iskolai testnevelés és a diáksport ezért különös jelentőséggel bír.

A szellemi és a fizikai terhelés összehangolásában a nevelési, oktatási intézményeknek nagy szerepe van. Az iskolai testnevelés általános, napi kötelező feladattá válásával egy újabb dimenzió nyílt meg a mozgáskultúra területén. Lényegesen behatóbban lehet foglalkozni az egyes eltérő mozgásformákkal, jóval több idő jut a speciális, esetlegesen az egyes izomcsoportokra lebontott fejlesztésekre. A fenntartó feladatok ugyan átkerültek az állami szektorba, de az önkormányzat, mint működtető továbbra is felelős a testnevelés és a sport, valamint az egyéb hasonló mozgáskultúrák fejlesztéséhez szükséges eszközök biztosításáért.

A kötelező tanórán kívüli iskolai sportot továbbra is a 16/2004. (V. 18.) számú, az iskolai sporttevékenységről szóló OM-GYISM együttes rendelet szabályozza. Meghatározza, hogy a költségvetésről szóló törvényben a diáksportra, iskolai sportra biztosított normatív kötött felhasználású támogatást a mindennapos testedzés feladataihoz kötődően mely költségekre lehet felhasználni. Az iskolai sportkörök (ISK) megalakítása az oktatási intézményben természetes igényként jelent meg.

Az ISK fő célja, hogy a kötelező testnevelési órák mellett biztosítsa a tanulók egyéni igényeihez és képességeihez mérten a sportolás lehetőségét, valamint gazdagítsa a különböző sportágakkal kapcsolatos mozgásos és tárgyi ismereteket. A mindennapos testnevelés biztosítása tehát nem csak a tanórákon, hanem az ISK keretében, a délutáni tömegsport foglalkozásokon is megvalósul. Itt a gyerekeknek lehetőségük van különböző labdajátékokkal, és egyéb, a testnevelési órákon esetleg kevésbé frekvenciált sportágakkal foglalkozni. Működik tömegsport keretében Kölyökatlétika, floorball, labdajáték, kötélugrás, mozgásterápia és sakk sportcsoport. Rendszeresen részt vesznek a tanulók Szolnokon a Tiszaligeti Napok és a Sportjuniális rendezvényein, alkalomszerűen futófesztiválokon. A községi szintű rendezvényeken a kötélugrók rendszeresen fellépnek.

A mozgásszegény életmód következtében országos szinten a tanulók 40-50%-a valamilyen mozgásszervi és/vagy belgyógyászati eredetű betegségben szenved. Leggyakoribbak: lúdtalp, mellkasi elváltozások, a gerincoszlop elváltozásai, asztma, kóros elhízás, vegetatív labilitás, hipertónia. Kisiskolás korban még van remény arra, hogy a gyermekek természetes igényű mozgása szakember felügyeletével a további kóros elváltozásokat lassíthatja, megállíthatja, legjobb esetben visszafordíthatja. Az iskolában alacsony a gyógy- vagy könnyített testnevelésre utalt gyermekek száma. Ők megfelelő ellátásban részesülnek. 2016. januárjára 1 testnevelő tanár az iskolában gyógytestnevelő végzettséggel fog rendelkezni, így a személyi és tárgyi feltételek teljes körűek lesznek.

Az elmúlt évtizedek a technikai fejlődésről, a modernizációról szóltak. Átalakult a kommunikáció rendszere is. Ma már a gyermekeink is rengeteg időt töltenek az elektronikus eszközök használatával (számítógép, konzol, mobil telefon), amely önmagában jó, de rendkívüli módon átalakította a technika társadalmának mozgásrendszerét, mozgásigényét. Ennek következtében már gyermekkorban gyakori a helytelen testtartás, a mozgásos ügyetlenség, a diszharmonikus, az inkoordinált mozgás. A tanulók egy részénél mozgásfogyatékoság nehezíti a cselekvéses tanulást, az aktív mozgástevékenységet. Mindezek szükségessé teszik, hogy az általános testnevelés körét kibővítve a gyógypedagógia és ezen belül a szomatopedagógia eszközrendszere is segítse eljuttatni a tanulókat a

rendszeres testedzés, a mozgás, a játék öröméhez, megteremtve a mozgásbiztonság alapjait.

Ma már a Szajoli Kölcsey Ferenc Általános Iskola is egy telephelyen működik, ráadásul megújult, modern környezetben. A testnevelés órák problémája megoldódott, az iskolai tornaterem kialakítása egy fontos minőségi szintlépés lehetőségét teremtette meg az egészséges, mozgásközpontú életmód kialakításában. Szintén megújult az iskola udvara, ahol jó időben biztosított a szabadtéri foglalkozás.

Az iskola eszközellátottsága megfelelő, az elhasznált szerek folyamatosan pótlásra kerülnek, illetve újak kerülnek beszerzésre.

A községi sportcsarnok eszközei az évek során elhasználódtak, ezek egy része javításra, más részük cserére szorul. Részben megtörtént a Sportcsarnok belső és külső felújítása is, a jövő fontos feladatául szerepel még a tetőszerkezet felújítása.

2.2. A fejlesztés irányai és feladatai

A közoktatás területén el kell érni, hogy az egészségmegőrzés, a testnevelés és a diáksport szempontjai, célkitűzései, feladatai kellő súllyal és megfelelően differenciálva épüljenek be és érvényesüljenek az iskolai nevelés egész rendszerében. Az iskolai testnevelésnek kiemelt szerepe van abban, hogy kialakítsa a tanulóknak a rendszeres, kulturált testmozgás és sport iránti igényt.

Az iskolai testnevelés megfelelő szintű fenntartása, fejlesztése, az iskolai alapellátás részeként, állami feladat, azonban ez kellő határfokkal csak a helyi önkormányzattal együttműködve valósítható meg.

Fontos lépés volt a testnevelési óraszám jelentős megemlése, amely hosszabb távon, más területeken is kell, hogy éreztesse hatását, pl.: egészségvédelem.

Az előrelépés érdekében szakmai szempontból egyértelműen az a cél fogalmazható meg, amely a pedagógiai programban az egészségmegőrzést és a testnevelést prioritásként határozza meg. Ennek tényleges megvalósítása érdekében minden évfolyamon heti 5 kötelező testnevelés órát, foglalkozást biztosít, ír elő a tanulók számára.

Az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusai – az adott tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban – országosan egységes mérési módszer és az annak alkalmazásához kifejlesztett eszközök alkalmazásával ellátják a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérésével kapcsolatos feladatokat. A tanulók fizikai fittségi mérésének célja a tanulók

egészsége megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása, és a tanulók egészségi állapotának nyomon követése a tanulók fizikai fittségi szintjének feltárásával.

A nemzeti egységes tanulói fittségi teszt (NETFIT) a tanulók fizikai fittségi mérésének adatait rögzítő informatikai alapú diagnosztikus értékelő rendszer. A NETFIT rendszerbe azonosításra alkalmatlan módon feltöltött tanulói eredményeket a netfit-et támogató informatikai alapú diagnosztikus értékelő rendszer automatikusan kiértékeli.

A fizikai fittségi mérés eredményeit a mindenkori tanév rendjéről szóló jogszabályban meghatározott mérési időszak utolsó napjáig az iskola a tanuló mérési azonosítójának alkalmazásával feltölti a NETFIT rendszerbe. A fizikai fittségi mérés tanulót érintő eredményeiről a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával a NETFIT rendszeren keresztül kap tájékoztatást.

A gyermek, ha játszik, mozog, sportol, hamar ráérezhet az egészséges életmód pozitív hatásaira és emellett nagyon fontos, hogy megtanulja az olyan dolgokat is, mint az önfegyelem, az együttműködési képesség vagy a másik tisztelete. Feladat, hogy a nevelés alapja ez legyen. Szeretnénk kiszélesíteni tehetséges gyermekeink megmértetését, iskolán kívüli versenyeztetéssel. Példaként állítani őket a tanulótársak elé. Méréseinkre és tapasztalatainkra alapozva az atlétika, labdajáték (igény szerint kosárlabda, kézilabda vagy zsinórlabda) területén kínálkoznak lehetőségek.

A mindennapos testnevelést kihasználva a tanmenetbe is beépítve gyakorolják a tanulók az atlétika és a labdajáték mozgásanyagát, már az alsó tagozattól. Heti 1 óra Kölyökatlétika és heti 1 óra sportági labdás óra szerepel a tanmenetben. A kölyökatlétika eszközanyaga – mellyel az iskola is rendelkezik – kiváló lehetőséget nyújt a fejlesztésre kisiskolás kortól. A külső, szabadtéri gyakorlásra azonban nincsenek meg a feltételek. (távolugró gödör, 100m-es futópálya).

A természetes kiválasztódást követően a délutáni sportfoglalkozások kiváló lehetőséget adnak a tehetséges gyermekek fejlesztésére.

A versenyeredmények az iskola, a település hírnevét erősíthetik!

A szabadidős sportjátékok, az új lehetőségek megismertetése is fontos feladat. Ehhez az eszközök kicsit szegényesek vagy elhasználódtak (Speedminton, Ultimate frizbi, Kettlebell, Asztalitenisz, Floorball). Fontosnak tartjuk a sporttevékenység domináns szerepét, kihangsúlyozni egy-egy témahét vagy egy egész tanévet átölelő sportprojekt megvalósításával, összekötve az egészséges táplálkozással. Ezek megszervezése lehetőséget nyújthat a szülők bevonására. Így a gyermekeken keresztül lehetőség nyílik a szülők felé olyan csatornákat nyitni, amelyek ha nem is valamennyiüket, de legalább egy részüket a mozgásra, vagy legalábbis jelenlegi életmódjuk megváltoztatására inspirálnák. Tudatosítani

kell a gyermekekben, hogy a gyermekkorban megszerzett, a mozgás, sportolás iránti szeretet a későbbiek során életük valamennyi területére pozitív hatást fog gyakorolni.

Minden tanévben szervez az iskola sportnapot, túrákat, neveznek futóversenyekre, melyeken nem csak a diákok, hanem a szülők is szép számban vesznek részt.

Fontos, hogy az oktatás-nevelés kulcspozícióit betöltő pedagógusok elkötelezettek legyenek a sporttevékenység, a rendszeres mozgással járó elfoglaltságok iránt, illetve legyenek képesek az ezirányú készségeiket, képességeiket átültetni a gyermekekbe is. Ehhez viszont a pedagógusok részéről is szükséges egy bizonyos szintű szakmai és életmódbeli megújulás, alkalmazkodva a megváltozott követelményrendszerhez.

A gyógytestnevelés tekintetében cél a szűrés szakorvossal történő pontosítása, évenkénti felülvizsgálása, illetve ennek eredményében a foglalkozások teljesebb körű kihasználása.

3. Szabadidősport

*„Rossz idő nem létezik csak gyenge akarat.”
(Bill Bowerman)*

3.1. Helyzetelemzés

A szabadidősport nem eredményorientált, elsősorban kedvtelésből, az egészség megőrzéséért, a közérzet javításáért és a szabadidő hasznos eltöltése érdekében végzett tevékenység, amely a maga kötetlen mivoltában, teljes egészében az egyén akarata és teljesítőképesége által meghatározott. A társadalom szempontjából kiemelten fontos terület, amely egyre dinamikusabban fejlődik, és hatékonyan képes ellensúlyozni az állandó stressz és a mozgásszegény életmód káros hatásait.

A szabadidősport a községben is elsősorban a családokra, illetve a kisebb közösségekre (pl.: helyi alkalmi futbalcsapatok) épít, így alapvetően kötetlen, nem rendszeres mozgásformáról van szó. Jellegzetes formái az amatőr kispályás labdarúgó tornák, illetve a községi rendezvényekhez kötődő közösségi megmozdulások, pl.: Fut a falu.

E téren kiemelt szerepük van a helyi civil szervezeteknek, amelyek képesek összefogni és egyúttal „mozgásba hozni” tagságukat akár rendszeresen, akár alkalmoszerűen.

Sajátos, lassan már községi hagyománnyá váló szabadidős megmozdulás az augusztus 20-án megrendezésre kerülő egy napos fogathajtó verseny, amely a helybéli fogatosokon kívül a környező települések kocsisait is megmozgatta az elmúlt években. Ennek a rendezvénynek a lakosság körébe is nagyon nagy sikere volt és remélhetőleg lesz a jövőben is.

Szintén sajátos közösségi megmozdulást jelent és remélhetőleg hosszú távon hagyomány teremtődik belőle, a Harmónia Egyesület által a Szent István úton megrendezésre kerülő Labdanap. Ennek keretében az érdeklődő sportszeretők a labdás tevékenységek több válfaját is kipróbálhatják (pl. kosárlabda, asztalitenisz).

Az önkormányzat támogató feladatai a szabadidősport vonatkozásában:

- A sportlétesítmények, sport és szabadidős tevékenységre alkalmas közterületek kedvezményes biztosítása egy adott esemény kapcsán, pl. a Községi Házban a jóga, karate, zengo, asztalitenisz kedvezményes gyakorlási lehetőségei.
- Sportszakmai együttműködés, koordinációs és szervezési, a szükséges engedélyezési és egyéb igazgatási feladatok ellátása.
- A helyi civil szervezetek, illetve egyéb személyek, személyegyesülések kérelem alapján történő közvetett, vagy közvetlen támogatása, az adott rendezvénnyel összefüggésben.
- Az oktatási-nevelési, kulturális intézményekkel együttműködve végzett preventív és felvilágosító tevékenység a mozgásszegény életmód veszélyei, illetve ezzel szemben a rendszeres sporttal és mozgással elérhető kedvező élettani változások tekintetében.

3.2 A fejlesztés irányai és feladatai

a) A sport egészségvédő funkciójának előtérbe állításával, az ehhez kapcsolódó propaganda tevékenység javításával, hozzá kell járulni a lakosság valamennyi rétegét tekintve időszerű és fontos, fokozatos szemléletváltásához.

b) Törekedni kell olyan komplex programok szervezésére, amelyek együtt szolgálják a sport, az egészségvédelem, a kultúra, a közösségi szellem erősítésének érdekeit.

c) Támogatni kell a hagyományörzés és hagyományteremtés jegyében indult sport és szabadidős rendezvényeket.

d) A rendezvények jellegét, helyszínét, időpontját a lakosság, vagy az adott célközösség érdeklődéséhez, igényeihez kell alakítani.

e) Kiemelt figyelmet kell fordítani a sport és szabadidős tevékenység, ezen belül az egyes programok népszerűsítésére, kihasználva a modern médiaorgánumban rejlő lehetőségeket.

f) Ki kell alakítani a Szolnokkal, Törökszentmiklóssal és a többi környező településsel a térségi szintű sport és szabadidős kapcsolatokat, tovább kell ápolni a már meglévő hagyományokat.

g) Hagyományteremtési szándékkal, a helyi civil szervezetekkel együttműködve, ki lehetne jelölni egy **községi sportnapot**, ahol kifejezetten a sport és a mozgás különféle formáit lehetne bemutatni, népszerűsíteni, kipróbálni, majd a későbbiek során – siker esetén – meghonosítani. Ennek során olyan ritkábban játszott, vagy kevésbé ismert, kisebb eszköz és helyigényű sportágak is terítékre kerülhetnének, mint a minigolf, a tollaslabda, vagy a pétanque.

4. Versenysport

„A sport megtanít becsületesen győzni vagy emelt fővel veszíteni. A sport tehát mindenre megtanít.”

(Ernest Hemingway)

4.1. Helyzetelemzés

A településen jelenleg 1 helyi sportegyesület működik (Szajol Községi Labdarúgó Klub). Korábban több sportág képviselői is jelen voltak (kung-fu, ökölvívás, judo, birkózás), de mára ezek már beszüntették a tevékenységüket a településen.

A legnagyobb hagyományai a Szajoli Labdarúgó Klubnak vannak, amely 2007-ben már fennállásának 60. évfordulóját ünnepelte. Az elmúlt években a megyei labdarúgó bajnokság egyik megbízhatóan teljesítő csapatává nőtte ki magát. A klub működéséhez az önkormányzat is minden évben hozzájárul, illetve egyre inkább sikerül a magánvállalkozások, magánszemélyek támogatását is elnyerni. A felnőtt csapat mellett hangsúlyos az utánpótlás nevelés is, amelyet a fiatalok bajnokságban és a különböző tornákon elért sikerei is fémjeleznek.

Az anyagi támogatáson túlmenően, az önkormányzat igyekszik gondoskodni az infrastrukturális feltételek megteremtéséről. A sportlétesítmények folyamatosan rendelkezésre állnak, mind a versenyek lebonyolításához, mind a szükséges edzőmunka elvégzéséhez.

2010 óta lehetőség van rendszeres teniszezésre is, mivel a Sportcsarnok átalakított talaja már versenyszerű tenisztornák megrendezésére is alkalmas. Helyi teniszkлуб ugyan még nem működik, de infrastrukturális akadályai nincsenek az esetleges beindításához.

Speciális sporttevékenységként jelentős hagyományokkal rendelkezik a településen a sporthorgászat. Az elmúlt években a Holt-Tiszán kialakított horgászverseny pályával új lehetőségek nyíltak meg e különleges versenysport szerelmesei előtt. A helyi Tiszakanyar Horgászegyesület civil szervezetként hatékonyan látja el az ezzel kapcsolatos szervezési és rendezési feladatokat. Több sikeres versenyt is lebonyolítottak már a környék horgászainak részvételével, újabb sikeres hagyományt teremtve a település számára.

4.2. A fejlesztés irányai és feladatai

a) A versenysport területén törekedni kell a plusz források feltárására, erősíteni kell annak önszerveződő, önfinanszírozó szerepét. A magánvállalkozások, a magántőke fokozatos bevonásával a sporttevékenység mennyiségi és minőségi fejlődése is lehetővé válik, és a hagyományos labda sportok mellett lehetőség nyílik klasszikus küzdő sportok meghonosítására is.

b) A sportélet infrastrukturális adottságainak javítása, a működési feltételek mind teljesebb körű megteremtése következtében lényegesen több idő fordítható az érdemi szakmai munkára.

c) Az utánpótlás-nevelés tekintetében fokozottan kell támaszkodni az iskolai sport és testnevelési tevékenység által kialakított bázisra. Tudatosan kell építeni az oktatási-nevelési intézmények felkészítő szerepére, amely megfelelő keretet biztosít a tehetséges sportolók jövőbeni kiválasztásához.

d) Az utánpótlás-nevelés terén nagy hangsúlyt kell fektetni az abban részt vevő fiatalok egészségi, edzettségi, valamint pszichikai állapotának javítására, amely segítheti a pozitív erkölcsi tulajdonságok kialakulását, a klasszikus értelemben vett sportemberi magatartás-kultúra követelményeinek elsajátítását.

5. Sportlétesítmények

a) A településen mind a versenysport, mind a szabadidősport számára biztosítottak az alapvető létesítmények. Az iskola rendelkezik saját tornacsarnokkal, de a testnevelés és az egyéb sporttevékenység a Sportcsarnokban, illetve az iskola udvarán is biztosított.

b) A sportlétesítmények állagmegóvása kiemelt feladat kell, hogy legyen az elkövetkezendő időszakban, tekintettel arra, hogy ezek hivatottak több kulturális és egyéb szabadidős tevékenység megrendezéséhez is biztosítani a hátteret.

c) A sportlétesítmények fenntartása, fejlesztése kapcsán törekedni kell a rendelkezésre álló pályázati források feltárására, ezzel kiegészítve a költségvetési törvényben a sportfeladatok ellátására biztosított, lakosságszám-arányos, fajlagos támogatási összeget.

VI. Sportigazgatás, sportirányítás

A települési sportirányítási feladatokat az önkormányzat képviselő-testülete döntéseiben meghatározottak szerint a polgármesteri hivatal végzi.

Ennek keretében:

- A központi jogszabályokban, továbbá a helyi szabályokban foglaltak, illetve a sportkoncepcióban meghatározottak szerint ellátja az önkormányzati feladatok hivatali szintű előkészítését, koordinálását, együttműködve az önkormányzat bizottságaival, a helyi civil és sportszervezetekkel, valamint a sporttevékenység iránt elkötelezett egyéb szervezetekkel, magánszemélyekkel.
- Koordinálja és szervezi a sporthoz kapcsolódó pénzügyi-gazdasági és infrastrukturális ellátó feladatokat.
- Felelős a helyi sport, és szabadidős tevékenységet támogató személyekkel, szervekkel történő folyamatos kapcsolattartásért.
- Kapcsolatot tart a megyei és országos sportszakmai szervezetekkel.
- Végzi a jogszabályban meghatározott, sporttevékenységgel kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási feladatokat.

Záró gondolatok

Valahonnan tehát el kell indulni, megteremteni az alapokat és hosszú távon gondolkodva haladni az úton, hogy egy kiegyensúlyozottabb, testben és lélekben harmonikusabb társadalomban élhessünk. Ahogy az alábbi idézet is mondja:

*„Senki sem nyert még versenyt, aki nem nevezett be.”
(Arnold Bennett)*

Szajol, 2015. március 26.

Szöllősi József
polgármester